

BEDENKIJD BEVRIJDEN UIT IDEOLOGISCHE DISCUSSIES GRAAG

Ook al ben ik een witte man van een zekere leeftijd, ik waag het er op wat te vinden van onze abortuswetgeving. In mijn loopbaan als geestelijk verzorger bij justitie, de GGZ en de verpleeghuiszorg is het vaak gegaan over een abortus, met betrokken vrouwen en mannen. Zowel in de actualiteit ('wat moet ik nou?') als terugkijkend. Vaak niet behept met enige ideologische vooronderstellingen op dit punt. Natuurlijk ligt het voor de hand dat zij die met een geestelijk verzorger er over komen te praten, moeite hebben met een beslissing. Dat kleurt mijn ervaring. Maar als je vaker luistert naar een bepaalde levenssituatie als geestelijk verzorger, ga je je er vanzelf meer in verdiepen.

Het is voor mij glashelder, dat de vrouw die zwanger is en een abortus overweegt, daar ook over beslist en niemand anders. En ook dat die tot een bepaalde tijd gewoon uitgevoerd moet kunnen worden, en wel in reguliere, veilige abortuszorg, zonder dat zij verder door wie dan ook lastig gevallen wordt. Ik ben de laatste die de beslissingsbevoegdheid van vrouwen zou willen ondermijnen, of die bij uitstek vrouwen die opkomen voor hun recht tot beslissen emotioneel zou willen verklaren. Toch vind ik dat Rosanne Michielsen en Minke van Oeffelt (*Trouw*, 12 mei 2021) wel met erg grote laarzen door de porseleinkast lopen, als zij de bedenktijd van vijf dagen alleen bezien vanuit een feministisch ideologisch frame.

Ik wil graag twee punten aanstippen, die kennelijk in het geleefde leven soms wat anders uitpakken dan in onze ideeën over het leven. En daar zul je ook in een feministisch vertoog ruimte voor moeten maken, denk ik. Het gaat mij om de uitdrukking 'de beslissingsbekwaamheid en de zelfbeschikking van de vrouw' en de uitdrukking 'medische ingreep'. Nu ben ik niet tegen zelfbeschikking van wie dan ook, integendeel, maar mensen kunnen in een persoonlijke crisissituatie nogal behoorlijk ontregeld raken. Vrouwen en mannen, zonder onderscheid, ook op het eerste gezicht stabiele, hooggekwalificeerde, geëmancipeerde, zelfbewuste en autonome types. Natuurlijk gaat het bij de keuze voor een abortus ten principale om vrouwen, maar dat is het punt niet. Het punt is dat 'de' zelfbeschikking van 'de' vrouw niet bestaat. Er bestaan mannen en vrouwen, en beide reageren op allerlei situaties individueel heel verschillend.

Daarmee kom ik bij de aanduiding 'medische ingreep'. Je kunt van alles vinden van extremistische anti-abortus drijverij. Ik vind het veelal stuitend. Maar misschien zit er in de schroom in een aantal grote levensbeschouwelijke tradities om abortus zomaar te zien als 'een medische ingreep waar ik zelf over heb te beslissen' wel een punt dat zich in allerlei levens blijkt te melden, zonder dat het ingegeven is door ideologische opvattingen. Namelijk dat het verwijderen van beginnend menselijk leven in mijn baarmoeder, ook al moet ik er niet aan denken dat ik iets anders zou kunnen beslissen, toch nog iets anders is dan 'gewoon een medische ingreep aan mijn lijf'. De discussie over de traumatiserende kant aan het wel of niet ondergaan van een abortus, en van de manier waarop de beslissing ertoe plaatst, is een serieuze discussie. Al lopen nogal eens de argumentaties en de interpretatie van onderzoeksgegevens en ideologische stellingnames door elkaar, er is wel degelijk sprake van een echt punt onder begeleiders en behandelaren vanuit diverse achtergronden. Eigenlijk gaat het om de lessen vanuit traumaverwerking in het algemeen. De psychologische scholen lopen hierin ook uiteen. Van het best is: snel beslissen en door gaan met leven, tot het best is: van alle kanten bekijken, anderen erbij betrekken en ook later het actief een plek blijven geven in je leven. Er zitten voor- en nadelen aan een verplicht wachten. Eigenlijk zou je naar

maatwerk willen.

Het voor mij doorslaggevende argument om voor handhaving van de vijf dagen te blijven, is dat de vrouwen die zelfbewust zich melden en feitelijk geen wachttijd nodig hebben, ook niet vanuit preventief-therapeutisch oogpunt, meestal ook de vrouwen zijn die dermate veel ego-sterkte hebben, dat ze ook die vijf dagen best kunnen hebben. Het zijn juist de vrouwen met een zwakkere ego-sterkte op dat moment, die makkelijk slachtoffer worden van impulsiviteit of onomkeerbare beslissingen onder druk van derden. Die moet je met deze bedenktijd plus mogelijke begeleiding een objectief middel geven om nog eens stil te staan bij wat ze - vaak na alle paniek - zelf nu eigenlijk echt willen.

Het oogt natuurlijk 'bevoogdend', alsof je eerst een soort abortusexamen moet doen. Dat is dan ook het sentiment dat D'66 bespeelt voor de hoger opgeleide vrouwen met egosterkte, die vaak ook kans zien geheel alleen de situatie door te komen. Mijn bijdrage in dit soort discussies is dan, dat deze 'sterke' zusters in het feminisme het over zouden moeten hebben voor hun minder 'sterke' zusters (en wie zal ondanks al onze hedendaagse zelfbeschikkingsretoriek van zichzelf weten hoe zij of hij er op het-uur-u zelf aan toe is). Zij staan vaak onder partnerdruk of familiale invloed (die beide kanten op kan gaan: weghalen en houden). Voor hen kan een verplichte time-out heilzaam zijn, zeker in het licht van hun geestelijk welbevinden in de toekomst. Dat is dus niet om anderen een kans te bieden jou van gedachten te doen veranderen, maar om juist zelf tot een betere beslissing te komen.